

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія організації

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Фінансове управління бізнесом»
(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)

розробник Уфимцева Ольга Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Теорія організації» викладається бакалаврам третього року навчання (V семестр), які навчаються на економічному факультеті за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Відноситься до варіативних навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.

Теорія організацій як навчальна дисципліна вивчає загальні властивості, закони і закономірності створення і розвитку організацій. Освітня компонента є елементом наукової бази управління організаціями. Теорія організації вивчає сучасні підприємства, установи, суспільні утворення та відносини, що виникають всередині них; поведінку організацій та їхній зв'язок із зовнішнім середовищем. Навчальна дисципліна реалізує низку функцій, найважливішими з яких є: пізнавальна, методологічна, раціонально-організаційна, економічна.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування	Години	Кредити	Семестр	
			V	
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5	105	
Аудиторні заняття, у т.ч:	36		36	
лекції	22		22	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч:	69		69	

підготовка до аудиторних занять	16		16	
підготовка до контрольних заходів	6		6	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	15		15	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю	екзамен		екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - формування сучасного розуміння про загальні властивості, закони і закономірності створення і розвитку організацій: підприємств, установ, суспільних утворень; відносини, що виникають всередині них; поведінку організацій та їхню взаємодію із зовнішнім середовищем..

Завдання дисципліни

– забезпечення студентів знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем;

– розуміння принципів і методів діяльності організацій;

– розуміння сутності, функцій, структури та особливостей формування організаційних процесів;

– здатність визначати та описувати характеристики організації із врахуванням галузевої специфіки.

– здатність аналізувати результати діяльності, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначати перспективи розвитку організації.

– уміння визначати функціональні області організації, зв'язки між ними, управляти організацією та її підрозділами.

Пререквізити дисципліни - «Політекономія», «Менеджмент», «Статистика», «Основи фінансової діяльності».

Постреквізити дисципліни - «Ділова етика та економічна психологія», «Стратегія підприємства», «Управління персоналом».

Компетентності:

К. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

СК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

РН12 Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

РН16 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань

та змістовно інтерпретувати отримані результати.

PH17 Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

PH18 Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у суміжних сферах професійної діяльності.

PH19 Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

PH20 Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова);
- практичні (практична робота, робота в групах; робота над індивідуальними завданнями та ін.);
- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання: індивідуальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

1. Предмет, методологія, завдання теорії організації

- 1.1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань
- 1.2. Еволюція теорії організації
- 1.3. Основоположні ідеї теорії організації
- 1.4. Сучасна теорія організації
- 1.5. Моделі теорії організації

2. Загальна характеристика організації

- 2.1. Організація як універсальна категорія: основні підходи
- 2.2. Генезис організації
- 2.3. Властивості організації
- 2.4. Принципи організації
- 2.5. Система законів організації

3. Організація як система

- 3.1. Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система
- 3.2. Життєвий цикл організації
- 3.3. Соціальна організація
- 3.4. Внутрішнє середовище організаційної системи. Підсистеми організації
- 3.5. Зовнішнє середовище організаційної системи
- 3.6. Класифікація організації
- 3.7. Еволюція соціальних організацій

4. Теоретичні засади організації як об'єкта управління

- 4.1. Організація і управління
- 4.2. Система управління організацією
- 4.3. Технології управління організацією: теоретичні засади

5. Організаційне проектування

- 5.1. Сутність організаційного проектування
- 5.2. Універсальні погляди на проект організації
- 5.3. Етапи організаційного проектування
- 5.4. Методи проектування організації
- 5.5. Чинники проектування організації

6. Організаційна культура

- 6.1. Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури
- 6.2. Функції організаційної культури
- 6.3. Класифікація організаційної культури
- 6.4. Система методів підтримки культури організації
- 6.5. Зміна організаційної культури

7. Інформаційно-аналітичні технології в організації

7.1. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності. Управлінська інформація

7.2. Технології інформаційної діяльності в організації

7.3. Інформаційна система організації

7.4. Сучасні інформаційні технології організаційної культури

8. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти

8.1. Поняття ефективності діяльності організації

8.2. Чинники ефективності організації

8.3. Критерії організаційної ефективності та види ефектів

8.4. Оцінювання ефективності діяльності організацій

8.5. Оцінювання ефективності організаційних систем

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації					
Тема 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації	10	2	2		6
Тема 2. Загальна характеристика організації	8	2	2		4
Тема 3. Організація як система	10	4	2		4
Тема 4. Теоретичні засади організації як об'єкта управління	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	38	10	8		20
Змістовий модуль II. Створення ефективної організації					
Тема 5. Організаційне проектування	10	4	2		4
Тема 6. Організаційна культура	7	2	2		3
Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності організації	8	2	2		4
Тема 8. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти	12	4	-		8
Разом за змістовим модулем 2	37	12	6		19
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	105	22	14		69

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації	2
2.	Тема 2. Загальна характеристика організації	2
3.	Тема 3. Організація як система	4
4.	Тема 4. Теоретичні засади організації як об'єкта управління	2
5.	Тема 5. Організаційне проектування	4
6.	Тема 6. Організаційна культура	2
7.	Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності організації	2
8.	Тема 8. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти	4
	Усього годин	22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет, методологія, завдання теорії організації	2
2	Загальна характеристика організації. Сутність та еволюція теорії організації.	2
3	Організація як система. Аналіз факторів внутрішнього та зовнішнього середовища організації	2
4	Теоретичні засади організації як об'єкта управління	2
5	Організаційне проектування. Організація взаємодії і побудова структури організації	2
6	Організаційна культура	2
7	Проведення інформаційно-аналітичної роботи в організації	2
	Усього годин	14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	16
2	підготовка до контрольних заходів	6
3	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	15
	Тема 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації. Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації. Принципи організації А. Файоля. Бюрократія М. Вебера. Д. Макгрегор і теорія Х-У. А. Чандлер, Дж. Томсон, П. Лоуренс і дослідження впливу зовнішнього середовища на організацію.	2
	Тема 2. Загальна характеристика організації Генезис організації. Часткові та ситуативні принципи організації.	2
	Тема 3. Організація як система Статика та динаміка організаційних систем. Принципи статичного та динамічного стану організації . Соціальна організація. Еволюція соціальних організацій.	2
	Тема 4. Теоретичні засади організації як об'єкта управління Технології управління організацією: теоретичні засади. Механізми управління організацією.	2
	Тема 5. Організаційне проектування Універсальні погляди на проект організації. Методи проектування організації. Чинники проектування організації	1
	Тема 6. Організаційна культура Система методів підтримки культури організації	2
	Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності	2

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	організації Сучасні інформаційні технології організаційної культури. Технології інформаційної діяльності в організації	
	Тема 8. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти Критерії організаційної ефективності та види ефектів. Оцінювання ефективності організаційних систем	4
4	Підготовка до екзамену	30
	Усього годин	69

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Теорія організації» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань (екзамену).

Використовуються наступні методи контролю:

- усне опитування при проведенні практичних занять;
- письмове опитування при проведенні заходів контролю;
- тестування – на практичних заняттях та контрольних заходах.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

У межах змістового модуля оцінюються всі види навчальних занять та самостійна робота здобувача вищої освіти. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінки теоретичних знань за змістовим модулем. Протягом семестру передбачено виконання контролю теоретичних знань у вигляді тестування з використанням програмних засобів на ПК. Кожен студент вирішує 20 тестових завдань типу «Знайдіть єдину вірну відповідь». На виконання кожного завдання є часове обмеження 4 хвилини або 80 хвилини на проходження усіх тестів. За кожну правильну відповідь студент отримує 2 бали.

Підсумкова кількість балів за тестування складається із суми вірних відповідей. Максимально можлива оцінка – 100 балів.

Критерії оцінки практичних знань. На практичних заняттях студенти демонструють якість засвоєного матеріалу у вигляді розв'язання завдань або вирішення задач з обґрунтуванням обраних методів та інструментів. Максимально можлива оцінка – 100 балів.

Критерії оцінки засвоєння матеріалу виявлене на практичних заняттях

Зміст критерію	Кількість балів
Студент повністю обґрунтовано виконує практичне завдання, демонструючи опанування інструментів розв'язання задач. При обґрунтуванні обраних методів та інструментів показує вміння логічно, послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади, фактичний та статистичний матеріал.	100
Студент розв'язує завдання грамотно, але стисло обґрунтовує свою відповідь та висновки.	82-89
Студент виконує практичне завдання із незначними помилками, обґрунтовуючи обрану методологію та висновки, студент робить незначні помилки.	75-81
Студент розв'язує завдання з помилками та має складнощі з обґрунтуванням обраних методів та інструментів, формулюванням висновків	68-74
Студент виконує практичне завдання за допомогою навідних запитань	60-67
Студент не підготувався до практичного заняття та намагається відповісти, використовуючи загальні знання	0-59
Разом:	0-100

Критерії оцінки матеріалу, опрацьованого самостійно. На самостійну роботу виносяться питання, які не розглядалися на лекціях. Результати самостійного опрацювання матеріалу представляються на практичному занятті у формі усної доповіді або презентації (2-3 доповіді з групи на одному практичному занятті за вимогою викладача), а також можуть бути подані студентом у друкованому або електронному вигляді (при відпрацюванні пропущеного практичного заняття).

Критерії оцінки матеріалу, опрацьованого самостійно

Зміст критерію	Кількість балів
Студент своєчасно подає матеріал або робить доповідь, наводячи повну, розгорнену відповідь з використанням (при необхідності) графічного та статистичного матеріалу. При цьому студент показує вміння логічно, послідовно викладати матеріал та користуватися актуальними інформаційними джерелами	100
Студент своєчасно подає матеріал або робить доповідь стисло. При цьому використовує актуальний графічний та статистичний матеріал.	82-89
Студент своєчасно подає матеріал або робить доповідь, розкриваючи питання не повністю або без використання необхідного графічного та статистичного матеріалу. Або надає повну розгорнену відповідь, але подає матеріал не своєчасно.	75-81
Студент не своєчасно подає стислий матеріал у вигляді реферату або презентації. При цьому може відповісти за змістом поданого матеріалу	68-74
Студент несвоєчасно подає стислий матеріал та може відповісти тільки за допомогою навідних питань за змістом поданого матеріалу	60-67
Не підготував матеріал, наданий на самостійне опрацювання та намагається відповісти, використовуючи поверхові загальні знання	0-59
Разом:	0-100

За кожним змістовим модулем визначається загальна підсумкова оцінка (O_{Π}) залежно від виду діяльності студента за 100 бальною шкалою при обов'язковому виконанні змісту навчального плану дисципліни, що вивчається.

Підсумкова оцінка поточної діяльності складається як середньозважена за всіма видами діяльності:

$$O_{\Pi} = 0,4 \cdot O_T + 0,4 \cdot O_{\text{Пр}} + 0,2 \cdot O_{\text{Ср}},$$

де O_T – оцінка знань теоретичного матеріалу дисципліни;

$O_{\text{Пр}}$ – оцінка навичок та вмінь з практичного матеріалу дисципліни;

$O_{\text{Ср}}$ – оцінка знань з самостійної роботи студента.

В кінці семестру визначається **середня підсумкова оцінка** поточної діяльності, як середньоарифметична за двома змістовими модулями.

Критерії екзаменаційної оцінки

Підсумковий контроль знань студента здійснюється у формі екзамену, що оцінюється за 100 бальною шкалою. Екзаменаційний білет складається з 3-х типів питань: теоретичне питання; тестові завдання; практичне завдання.

Критерії екзаменаційної оцінки

Зміст критерію	Кількість балів
Теоретичне питання	
Студент повністю й обґрунтовано розкриває теоретичне питання. Демонструє вміння логічно, послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади та фактичний й статистичний матеріал.	27-30
Студент повністю розкриває теоретичне питання, але стисло без наведення прикладів, фактичного та статистичного матеріалу.	20-26
Студент в цілому розкриває суть теоретичного питання, але не в повному обсязі і з помилками. Правильні висновки робить лише, використовуючи додаткові запитання.	15-19
Студент розкриває частину теоретичного питання, робить помилки. Правильні висновки робить лише, використовуючи додаткові запитання.	5-14
Студент намагається відповісти, використовуючи поверхові загальні знання	0-4
Разом:	0-30
Тестові завдання	
Екзаменаційний білет містить 10 тестових завдань типу «Знайдіть єдину вірну відповідь». За кожну правильну відповідь студент отримує 4 бали. Підсумкова кількість балів за тестування складається із суми балів за вірні відповіді.	0-40
Практичне завдання	
Студент повністю обґрунтовано виконує практичне завдання, демонструючи опанування інструментів розв'язання задач. При обґрунтуванні відповіді демонструє вміння логічно, послідовно мислити і робити висновки.	27-30
Студент розв'язує завдання вірно, але стисло обґрунтовує свою відповідь та висновки	20-26
Студент вирішує завдання із незначними помилками, обґрунтовуючи обрану методологію або висновки, студент робить незначні помилки.	15-19
Студент вирішує задачі з помилками та не робить висновки.	5-14
Студент наводить лише алгоритм вирішення практичного завдання	0-4
Разом:	0-30
Всього	0-100

Студент, який набрав за підсумком екзаменаційну оцінку менше ніж 60 балів вважається невстигаючим.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична екзаменаційної оцінки та середньої підсумкової оцінки поточної діяльності.

Порядок перескладання занять та контрольних заходів: У разі складання студентом поточного контролю знань на оцінку «незадовільно», він має право повторно скласти його. Перескладання поточного контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається. Студент, який отримав незадовільну оцінку за практичні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний повторно скласти її. Повторне складання екзамену з метою покращення оцінки не допускається.

Порядок зарахування пропущених занять: студенти самостійно вивчають матеріал і готуються до вирішення завдання за темою пропущеного практичного заняття у зазначений викладачем час. Пропущені лекційні заняття зараховуються в разі опрацювання рекомендованої літератури й складання конспекту лекції.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Баценко Л. М. Теорія організації : навч. посіб. / Л. М. Баценко, Р. В. Галенін, М. М. Ксенофонтowa ; Сум. нац. аграр. ун-т. - Суми : Мрія, 2016. - 362 с.
2. Гончарова М.Л., Мірошниченко Г.О. Теорія організації : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Держ. вищий навч. заклад «Укр. академія банківської справи НБУ». – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. –134с.
3. Монастирський Г.Л. Теорія організації : підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: «Крок», 2019. 368 с.
4. Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с.
5. Теорія організації : навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. – Д.: Національний гірничий університет, 2011. – 258 с.

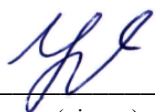
Допоміжна

6. Ващенко О.П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління : навч. посіб.; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ: ДУТ, 2017. 112 с.
7. Данилюк Т.І. Організаційне проектування підприємства : методичні вказівки до практичних занять. 2-ге видання, відредаг. і доповн. – Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2017. – 26 с
8. Комунікативний менеджмент. Методичні рекомендації для студентів усіх форм навчання освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальностями 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування». / Ю.С. Гринчук, Л.П. Хахула, Н.В. Коваль та ін. – Біла Церква, 2019. – 73 с.
9. Монастирський Г.Л., Августин Р.Р., Богач Ю.А. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Теорія організації”; Тернопільський національний економічний ун-т. Тернопіль: “Економічна думка” ТНЕУ, 2017. 98 с.
10. Теорія соціального управління. Тексти лекцій для студентів спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності, / Укл. : Солдатенко О. І. – Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2020. – 104 с.

12. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. International Journal of Management and Organizational Studies / Society of Management and Human Resource Development (SMHRD). – URL : <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=42905>
3. Journal of Management & Organization / Cambridge University Press. – URL : <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-management-and-organization>
4. Organization Management Journal. – URL : <https://www.emeraldgrouppublishing.com/journal/omj>
5. Organization Management Journal. – URL : <https://www.tandfonline.com/loi/uomj20>
6. Organization Management Journal / Scimago Journal & Country Rank. – URL : <https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=17800156738&tip=sid>
7. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА. – URL : <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2Fe%2Dlibrary%2FShared%20Documents%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%83%2C%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D1%96%20%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%2F%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97&viewid=fd845af6%2D2dda%2D4d0a%2D8f8b%2Ddbfd1a0bb90c>

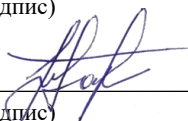
Розробник

(підпис)

(Ольга УФІМЦЕВА)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Тетяна ЗАГОРЕЛЬСЬКА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
Протокол від «28» серпня 2023 року № 2